

Joonas on edelleen iskussa!

eVesa Kataisto

Gentleman Joonaksen koukku.

Kari Poutasuo

Aloittaessaan sarjakuvantekijän uraansa 40- luvulla aluksi nimimerkinä VeSa ja sittemmin Joonaksena tunnettu Veikko Savolainen piti esikuvanaan Alex Raymondia. Ajan kuluessa Savolaisesta tuli vähintäänkin yhtä hyvä piirtäjä kuin Raymondista, mutta huomattavasti parempi käsikirjoittaja. Joonaksen ystävä ja tenniskaveri Kari Poutasuo piti seuraavan puheen Savolaisen 75-vuotispäivien kunniaksi järjestetyn ”Joonas ja kaverit” -näyttelyn yhteydessä.

”Vuonna 1929, samana vuonna kun New Yorkin pörssi romahti ja alkoi yleismaailmallinen talouspula, samana vuonna kun äänielokuva löi itsensä lävitse, sarjakuvan historiassa tapahtui nopea nytkähdys”, kirjoittavat Heikki Kaukoranta ja Jukka Kempainen Sarjakuvat- teoksessa (Otava 1982). Samana vuonna Veikko Savolainen

näki päivänvalon 9. tammikuuta. Tarzan ja Buck Rogers olivat syntyneet kaksi päivää aiemmin. Tintti syntyi seuraavana päivänä ja Kippari Kalle muutaman päivän päästä Tintistä. Koko joukko sarjakuvan klassikoita aivan peräjälkeen. Mitä muuta Joonaksesta voi tuollaisessa ryppäässä tulla kuin suomalaisen sarjakuvan klassikko.

Joonaksen 60-vuotispäivien yhteydessä julkaistussa juhla kirjassa Joonas - Sarjakuvantekijä Heikki Jokinen nimittää Joonasta suomalaisen sarjakuvan työn sankariksi. Sarjakuvan väsymätön puolestapuhuja ja työmyyrä Joonas on todella ollut ja pitkäaikaisen tuntemuksen perusteella uskaltaa luvata, että tulee edelleen olemaan. Hän on todennut, että yhden sarjakuvan piirtäjänä taiteilija vain ”jökkääntyy”. Joonaksen seikkailut ovat meille iäkkäämmille niitä kaikkein tutuimpia, mutta mielen kynän ja siveltimen jäljiltä on jatkuvana virtana julkaistu erityyppisiä sarjakuvia ja piirroksia.

eVeikko Savolainen

Joonas ja kaveri, Harri "Wallu" Vaalio, Sarjakuvantekijät ry:n puheenjohtaja.

Hän on piirtänyt noin 50 erilaista julkaistua sarjakuvaa. On tieteissarjaa, Heikkiä ja Esaa, Ruutinyrkkiä, Radion viikkovitsisarjaa, Toopea, Virnua, Lep-sua, Kaistaa, Peikkomaailmaa, Tallin jengiä, Hirnua, Hornua, Sirkus Napoleonina ja lisäksi on syntynyt lukematon joukko pilapiirroksia sekä mainos-sarjakuvia. Pisimpään sarjoista on elänyt nyt 38-vuotias Unto Uneksija, joka jatkuu edelleen. Kun ahkera mies on 17-vuotiaasta lähtien piirtänyt, niin tulevan sarjakuvamuseon seinät täyttävät.

Animaatiofilmien tekijänä Joonas on uranuurtaja. Hän teki lähinnä 1950-luvulla 25 mainosanimaatiota. Silloin ei ollut tietokoneita vaan nuo filmit tehtiin kunnolla käsityönä. Kovimpia paikkoja ovat olleet esiintymisen pääministerin haastattelutunnilla 60-luvun lopussa. Joonaksen tehtävänä oli piirtää vitsiä pääministeri Mauno Koiviston käsittelemistä asioista. Kamera seurasi Joonaksen työtä, aikaa oli pari minuuttia piirrosta kohden. Niitä syntyi parhaimmillaan lähetyksen aikana lähes parikymmentä. Rohkeutta ei puuttunut. Uskoisin, että aika monen muun piirtäjän käsi olisi tuossa tilanteessa tutissut ja vitsit olleet vähissä.

Erityisen ansiokkaana haluan tuoda Joonaksen työssä julki suomalaisen sarjakuvan puolestapuhujan väsymättömän roolin, jota hän on koko elämänsä tehnyt. Joonaksella on suuri ansio kotimaisen sarjakuvan nousussa. Hän on opettanut, ohjannut ja muulla tavoin rohkaissut paitsi nyttemmin mestaritason saavuttaneita tekijöitä, myös suurta joukkoa muita piirtäjiä. Aivan viime aikoihin saakka on työhuoneella kulkenut tyttöjä ja poikia piirustuslehtiö kainalossa saamassa oppia sarjakuvan tekemiseen.

Joonas oli suomalaisen sarjakuvalehtiklassikon, Sarjoksen päätoimittajana 1972 - 74, antaen lehden sivuilla mahdollisuuden uusille kyvyille saada sarjansa julkisuuteen ja ansaitakin lahjoillaan. Samanlaista lehteä ei ole yrityksistä huolimatta saatu sittemmin aikaan.

©Vesa Kataisto

Nuoren, kaksikymmenvuotiaan Joonaksen haastattelu Etelä-Saimaa lehdessä päättyi seuraaviin sanoihin: ”Toivomme, että Veikko Savolainen olisi osana siinä suomalaisessa taiteilijaryhmässä, joka kohottaa kotimaisen sarjakuvan ulkomaisen taiteen tasolle”. Näin on käynyt ja suomalainen sarjakuva taitaa olla parhaillaan tunkemassa vahvasti maailmalle. Iloitkaamme siitä.

Lopuksi, vaan ei vähemmäksi haluan tuoda esille vielä yhden näkökulman Joonakseen. Hän sanoo, että hyvä piirtäjä tarvitsee evääksi vain taitoa, mielikuvitusta, uskallusta ja kärsivällisyyttä sekä hyvän fyysisen kunnon. Siitä kunnon ystävämmä on aina pitänyt huolta. Minulla on pitkäaikainen kokemus tenniksestä hänen kanssaan. Kun häneen muutoin voi luottaa kuin vain suomalaisen mieheen niin pelissä saa varautua siihen, että vastassa on tosi kiero mies. Syöttöä ei sitten millään opi lukemaan vaan se tulee juuri sinne mihin vähiten odottaa. Pisteet lasketaan reilusti, mutta vastapuolella on yleensä ikävät paikat. Jälkipeliä käydessä kahvin ääressä olen saanut sen käsityksen, että Joonas on ollut kova urheilumies mm. keihäänheittäjä ja voimistelija. Uskon, että niin on ollutkin. Mutta sitä olen aina ihmetellyt, että niin rauhallinen ja rauhanomainen mies kertoo hurjista nyrkkeilysaavutuksista. Kuvasta näkyy, mikä pugilisti Joonas todella on. Simpukka soikoon, päätelkää itse, onko kyseessä Gentleman Jim, Koukku-Kalle vai Ruutinyrkki.

©Veikko Savolainen